СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 284. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 6 грудня 1932. VOL. XL. No. 284. Jersey, City, N. J., Tuesday, December 6, 1932. THREE CENTS.

ОСТАННЯ СЕСІЯ 72 КОНҐРЕСУ ВИРІШИТЬ ВАЖНІ СПРАВИ

ВАШИНҐТОН. — Конґрес „кривої качки" розпочав свої наради. Так склалося, що саме та коротка сесія готова відограти важну ролю, бо приходиться їй вирішувати справи першорядної ваги. На перше місце видвигнено справу знесення прогибіції. Далі треба буде їй забрати слово в справі сплати воєнних довгів, нових податків, допомоги фармерам і в справі допущення ліпшого пива.

Жадна партія не має в конґресі властивої переваги. Демократи матимуть дійсну більшість допера в новім конґресі.

Якщо конґрес не полагодить тих справ, демократи будуть змушені скликати надзвичайну сесію конґресу зараз тоді, як Рузвелт обійме президентуру.

НЕМА ЗГОДИ МІЖ ГУВЕРОМ І РУЗВЕЛТОМ.

ВАШИНҐТОН. — Край готов потерпіти на тім, що нема порозуміння між Гувером і Рузвелтом. Рузвелт не хоче мішатися до справи воєнних довгів, ні до накладання нових податків. Він хоче, щоби вина за те все спадала на Гувера й на републиканську партію. А Гувер хоче віддячитися Рузвелтови і демократам тим, що заветує їх проєкт на знесення прогибіції й допомогу фармерам та змусить їх до скликання надзвичайної сесії конґресу.

ГУВЕР ПОСТУПАЄ З ДОВГАМИ ОБЕРЕЖНО.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер уже знає, що конґрес буде проти продовження сплати рати воєнних довгів, які припадають на день 15 грудня. Щоб не погіршити ситуації, він не згадає цеї справи при відкриттю конґресу, а тільки вишле конґресови щодо цього осібну заяву, але десь аж по 15 грудні.

„ПОХІД ГОЛОДНИХ" У ВАШИНҐТОНІ.

ВАШИНҐТОН. — Вже прибули до столиці коло 2,500 учасників „походу голодних". Поліція спакувала їх в одно місце, не дозволила їм розбігатись, а казала остатися в автомобілях чи троках, на яких вони приїхали, і там ночувати. Коли пізніше закомуніковано поліції, що в місті знайдено приміщення для 600 осіб, пущено стільки осіб до міста, а першенство мали хорі, жінки і ті, що прибули з найдальших околиць.

СТАВЛЯТЬ СМИТА КАНДИДАТОМ НА МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. — Оснувалася „безпартійна ґрупа" з републиканців, демократів і інших, які рішили видвигнути Ал Смита кандидатом на мейора Ню Йорку. Кажуть, що він один може довести місто до порядку.

СПРОНЕВІРИВ $300,000 НА ФУТРОВУ І КУРЯЧУ ВЗІРЦЕВУ ФАРМУ.

НЮ ЙОРК. — Вилієм Гед, що був помічником касієра в „Стендард Векюум Транспортейшен Компані", забрав з фондів компанії на протязі кількох літ коло $300,000 і за ті гроші удержував взірцеву фарму з ласиць, з яких шкіру вживано на футра. Він теж займався годівлею расових курей, щоби дістати нагороду за ту годівлю.

Все те робив він не так для користи як з замилування. І тому компанія і прокуратор не знають, як до цеї справи взятися, щоби не було великої грошевої втрати і щоб закон був пошанований, а заразом щоби не покарати надто строго людину, яка впала жертвою пристрасти.

ПИНШО ПРОТИ РЕПУБЛИКАНСЬКИХ БОГАЧІВ.

ГЕРИСБУРҐ. — Ґіфорд Пиншо, ґовернор Пенсилвенії, виступив проти впливу „сконцентрованого багацтва", яке є „трійливим ґазом" в републиканській партії й затроює цілу партію. Він каже, що коли републиканська партія має знов ожити, то мусить у першу черґу позбутися Морґанів, Інзолів і Атербурів та інших „фінансових рекетірів", котрим служать провідники партії.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ ОБНИЖУВАННЯ ПЛАТЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — Соціялісти Ню Йорку є за реорґанізацію міста, але заявляються проти того, щоби цивільним урядовцям зменшувати платні.

„ДО ЧОРТА" З БОГАЧАМИ, ЯКІ НЕ ПОМАГАЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Генри Говард, пастор „Фіфт Евеню Презбітеріен Чорч", заявив піднесеним голосом підчас проповіди, щоби „богачів чорт забрав разом з їхніми багацтвами", якщо вони не відчувають долі безробітних і їм не помагають.

ОЩАДНА ЗБІРКА.

НЮ ЙОРК. — При збірці й адміністрації $20,107,011, призначених для безробітних, видано тільки 3.6%. Безробітні одержали зі збірки 96.4%. Це є небувалий в Америці зразок ощадности при того роду підприємствах.

ВИДАЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ З БУКОВИНИ.

Яка добра воля в теперішньої румунської влади завести науку української мови в початкових школах, видно з цього одного, що в багатьох селах північної Буковини утратили свої посади українські вчителі. На їх місце влада іменує румунських учителів зі старого реґату. На це має шкільна власть зараз і вимівку. Вона покликається на якийсь розпорядок міністерства публичної освіти, щоб учителями настановляти таких, що передше покінчили школи, а видаляти несталих, які покінчили школи пізніше. Та для науки української мови з цього шкода, бо незадовго й не буде кому вчити по українськи. Ця справа вимагає рішучого виступу українських парляментаристів.

КЛИЧ НІМЕЦЬКИХ УЧНІВ.

Турингійське міністерство освіти зарядило, щоби в усіх школах вчили постанов версайського договору, які торкаються відступлення німецьких територій, німецького розброєння і вини за війну. Учні вищих кляс мають навчитися напамять тексту 231 статті, яка говорить, що Німці є винуваті за вибух світової війни.

Щоб облекшити навчання цеї статті, міністерство освіти постановило, щоб остання година науки в усіх вищих клясах кінчилась окликом, який виголошує вчитель або котрийсь з учеників: „Слухайте статті, яку видумали вороги Німеччини, щоби нас зганьбити на віки". І опісля виголошує точний зміст 231 статті версайського договору. На це всі учні відповiдають хором: „Німецька ганьба має горіти в наших душах аж по день помсти й вільности!"

БІЛЯ ПЕРШОГО ГРОБУ СВ. ПЕТРА.

При будові харчевих складів на терені Ватикану знайшли в останніх часах велику некрополю, якої сподівалися на підставі ріжних даних близько старинної консулярної дороги „вія тріюмфаліс". Перенесли тому працю в недалеку вуличку Сан Пеляґріно і в глибині 14 метрів подибали справді частину цієї дороги, якою йшли у дні слави Риму всі тріюмфальні походи побідників цісарів та полководців. Ватиканські археольоґи сподіваються знайти при цьому перший гріб св. Петра, який, як відомо, був первісно похований при „вія тріюмфаліс". Пізніше перенесли тіло мученика у катакомби св. Севастіяна при „вія аппія", а вкінці похоронили його у нинішньому гробі під головним вівтарем базиліки його імени. Надія на віднайдення першого гробу невелика, як взяти під увагу великі трудноці, звязані з його ідентифікуванням.

ДОСМЕРТНА ВЯЗНИЦЯ ЗА 5 ДОЛЯРІВ.

Перед судом присяглих у Львові відбулася дводневна розправа проти 30-літнього Михайла Бігуна з Остробужа, пов. Рава Руська. Дня 7. квітня ц. р. Бігун напав у лісі на Катерину Матвійкову, вбив її палкою і зрабував їй чоботи, у яких мала схованих 5 долярів. Засудили його на досмертну вязницю.

ДАЛЬША АНҐЛІЙСЬКА АКЦІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

З початком жовтня ц. р. внесли анґлійські парляментаристи до Союза Націй петицію, в якій подано пропозицію поновного розглянення справи українських земель під Польщею (Східньої Галичини), і коли покажеться, що Польща не додержала зобовязань, які на себе перебрала, щоб справу передати перед Міжнародній Трибунал у Газі.

Петицію підписали чотирнацять визначних парляментаристів усіх партій. Як довідуємось, українською справою зацікавилося в Анґлії ще більше поважних громадян і вони додатково переслали до секретаріяту Союза Націй копію петиції зі своїми підписами, отже сьогодня та петиція начислює 42 підписи.

Між тими, що підписали петицію, є поверх десять бувших (і теперішніх) членів міністерств, як лорд Ноел-Бакстон, кількома наворотами міністер рільництва й риболовства; лорд Снел, бувший віцеміністер Індій; сер Франсис Акленд, бувший віцеміністер справ закорд.; І. Фут, бувший міністер ґірництва й інші.

З парляментарних кругів підписали петицію пять лордів і двацять шість послів. Крім того між підписами є ще й бувші посли, професори університету та інці визначні громадяни. (Укбюро, Лондон).

МОЖНІСТЬ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАЛЄСЬКОГО АМБАСАДОРОМ У ЛОНДОНІ.

В анґлійських дипльоматичних кругах числяться з можливістю змін у польській амбасаді. На місце довголітнього амбасадора при дворі св. Джеймса, Скірмунта, мав би прийти бувший міністер справ закордонніх, А. Залєський.

П. Залєський знаний у Лондоні ще з давніших років, коли він перебував тут як звичайний інжинір, а підчас війни як особистий представник тодішнього провідника соціялістів, бриґадира Пілсудського. Між Залєським і провідником русофільської орієнтації, Р. Дмовським, приходило в той час на анґлійському терені до дуже гострих перепалок.

(Укбюро, Лондон).

ЮВИЛЕЙ ДВОХ БІЛОРУСЬКИХ ПОЕТІВ.

Білоруське громадянство в Европі й за океаном святкує цього року 50-ліття народин своїх двох найвизначніших поетів, Янка Купали і Якуба Коласа.

Янко Купала (Янко Луцевич) народився пядьдесять літ тому на Білорусі, як син дрібного арендатора на добрах князя Радзівіла. Знання добував принагідно, коли тільки траплялася до того змога.

З білоруським національним рухом запізнався молодий Луцевич спершу у Вильні, а опісля в Петербурзі. Почавши від 1908 року, вийшло кілька збірників його віршів під псевдонімом Янка Купали. Крім поезій писав він також і прозою.

Другий білоруський письменник і поет, який також святкує цього року 50-ліття народин (3 листопада), це Кость Міцкевич, який під поезіями підписується Якуб Колас, а в творах, писаних прозою, знаний під псевдонімом Тарас Гуща.

(Укбюро, Лондон).

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ ПАМЯТНИК У ЛЬВОВІ.

До цілої низки польських памятників у Львові прибуде небавком ще один, а саме памятник у честь померщого недавно епископа Бандурського. Памятник буде поставлений на пл. Митній (Цловій), при вході на вул. Личаківську.

НОВИЙ КОСТЕЛ „НА КРЕСАХ".

До редакції львівського „Діла" попав поклик комітету будови костела в селі Войткевичах, пов. Столин, на Поліссі, в якому, по старому звичаю, пишеться і про „морже русінув", і про хрещення польських дітей у церквах, і про мішані подружа, і про винародовлення і т. д. А підписали цей поклик: капітан Пйотр Янік — голова, пор. Фр. Сенько — секретар, Остап Мартинишин (!) — заст. голови, кс. З. Ґрабовський — скарбник. Як бачимо, будова цього костела є в руках військових і якогось Остапа Мартинишина...

ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ ВСІХ УЧИТЕЛІВ.

Румунське міністерство прилюдної освіти має відомости, що дехто з учительського стану хорує на заразливі хороби, що получене з небезпекою для учеників, усеж таки сповняють службу. Тому міністерство зарядило, щоби на початку кожного року шкільний лікар дотичної школи оглядав учителів. Висліди цих лікарських оглядин треба предложити міністерству публичної освіти й міністерству праці й здоровля.

БАНДИТСЬКИЙ ПРОМИСЛ У МАНДЖУРІЇ.

Невідомі бандити в Харбіні вхопили 3-літню дитину директора американської самоходової фірми, Суботовського, і зажадали від нього викупу 20,000 долярів. Суботовський не всилі такої суми заплатити і дитині грозить смерть. Іншим разом бандити вхопили купця Ґрінберґа і вивезли його невідомо куди, надіслали родині лист, що відрубають йому голову, якщо родина не заплатить окупу 5,000 долярів. Тому, що родина не могла такої суми зібрати, бандити почали Ґрінберґа мучити, повідомляючи про це родину. Тоді жінка Ґрінберґа запропонувала бандитам, щоби взяли її як закладницю і звільнили Ґрінберґа, який збере домагану суму. Бандити на це згодилися й увязнили жінку Ґрінберґа. При надлюдських зусиллях Ґрінберґ роздобув 5,000 долярів, які дав бандитам, домагаючися звільнення жінки, однак бандити зажадали додаткової суми за звільнення жінки. Тепер Ґрінберґ у розпуці, бо дістає листи від жінки, яка жалується на страшне поведення бандитів. У томуж часі бандити вхопили лікаря д-ра Еліясона, але йому вдалося втекти з табору бандитів.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ВІЙНИ.

В Угорниках, пов. Товмач, кільканацятьлітній хлопець, Стан. Вітек, бавився артилерійським стрільном, яке знайшов у полі. Вкінці спричинив вибух, що розніс його на куски. Крім того тяжко покалічило 6-літнього хлопчину, якого відставили до шпиталю в Станиславові.

У РЯДЯНЩИНІ ЗНОВУ НАКЛИКАЮТЬ ДО РОЗСТРІЛІВ СЕЛЯН

КОМУНІСТИЧНІ ҐАЗЕТИ РАДЯТЬ УРЯДОВИ РОЗСТРІЛЮВАТИ СЕЛЯН ЗА „ЗАХОВАННЯ" ЗБІЖА.

МОСКВА (СССР). — Урядові комуністичні ґазети „Ізвєстія" та „Правда" знову закликають владу розстрілювати селян за сховання ними врожаю та ріжних продуктів сільського господарства. Те, що селяни лишають для свого вжитку збіже, комуністична ґазета називає „зрадою революції", за що належиться їм найвища кара.

Ці заклики заявилися з нагоди засудження одного селянина на кару смерти за вбивство радянського аґента по примусовому зборі збіжа, що сталося в селі Білоколодск під Москвою. Ґазети далі пишуть, що збір урядом збіжа на Поволжу й на Україні далеко незадовольняючий, а тому влада мусить ужито рішучих заходів, щоби видерти в селян те, що вони „заховали".

СТРАШНА КАТАСТРОФА В ДОНЕЦЬКІМ БАСЕЙНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Дипльоматичний кур'єр німецького посольства, який прибув сюди з Москви, розповідає, що в донецьких копальнях вугля на Україні в трох майнах експльодував динаміт. Це сталося через невміле й необережне обходження з динамітом. Копальні цілковито зруйновані, при чім загинули кількасот копачів вугля і кількадесять техніків та інжинірів.

Експльозія викликала в донецькому басейні заворушення серед робітників. Та комуністичні ґазети в Росії про це нічого не подають, як вони не подають також нічого про бунт трох компаній червоної армії. Коли червоноармійцям було наказано сідати в потяги, щоб їхати на вгамування селянського повстання в Козлово-тамбовському районі, вони рішучо відмовилися виконати наказ. Непослух червоноармійців, що все частіше трапляється в Росії, тепер дуже турбує комуністичну владу.

ПОЛЬСЬКА ПРОВОКАЦІЯ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Підчас операції студента, Поляка Заморського, в його рані знайдено кусок олова. Це вказує на те, що його поранено не кулею, а чимсь іншим. Після того Заморський признався, що в нього в кишені експльодувала бомба, яку він узяв з собою на демонстрацію. Через те, що Заморського нібито „підстрілили Жиди", польська молодь урядила була повторні протижидівські демонстрації та поґроми.

Польські студенти-поґромники не задовольнилися розгромом жидівських склепів та інституцій, а ще повибивали вікна в редакціях тих польських ґазет, які осуджували поґроми.

АРЕШТУВАЛИ 100 РАДЯНСЬКИХ ШПИГУНІВ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Поліція арештувала більше як сотку фінляндських та російських горожан за шпіонажу на користь Росії. Фінець комуніст Пуронен, якого засуджено вже за державну зраду, тепер розповів про російську шпіонажу в Фінляндії. Він каже, що бачив на столі в російського посла в Гельсінґфорсі таємні воєнно-мобілізаційні пляни Фінляндії, які йому доставили шпигуни.

Останніми часами комуністична Росія розвела шпіонажу в скандинаських державах, маючи головну кватиру шпіонажі в Стокгольмі.

ШЛЯЙХЕР КАНЦЛЄРОМ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Шляйхер вже остаточно закінчив формування свого уряду. В новому уряді лишилися всі міністри, крім двох, що були в уряді фон Папена. Шляйхер лишився далі військовим міністром.

Гітлєр заявив, що поведе боротьбу з урядом Шляйхера. Але боротьба Гітлєра тепер буде безнадійною, бо Шляйхер має в своїх руках армію, поліцію й орґанізацію „сталеві шоломи", яка обєднує більшість воєнних ветеранів, котрі виступають проти гітлєрівських військових відділів.

ТРОЦЬКИЙ ВЕРТАЄТЬСЯ ЗНОВУ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

АНТВЕРПЕН (Бельґія).—Сюди прибув Троцький на пароплаві „Бенсдорф", яким він вертається знову до Дункірки у Франції, щоби звідти переїхати через Францію на остров Прінкіпо в морі Мармора.

Бельґійська влада не дозволила Троцькому вийти на беріг у Бельґії. Троцький хотів поїхати з лекціями до Швеції й Норвеґії, але туди його не пустили, як теж не дозволили йому довше лишитися в Данії, чого він домагався.

ІРЛЯНДСЬКІ ЗАЛІЗНИЦІ ПЕРЕД СТРАЙКОМ.

ДУБЛІН (Ірляндія). — Залізничники рішили оголосити загальний залізнодорожний страйк на знак протесту проти плянованого зменшення утримання всім залічничникам на 10%. Початок страйку призначено на слідуючу неділю,

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БУДУВАТИ, А НЕ ПЕРТРАКТУВАТИ

В кореспонденції з краю „Чи домагатися автономії є гріхом?", яку надруковано в нашім органі, дописувач докоряє старокраєвому проводови за те, що він не висуває через своїх послів у польському соймі в Варшаві домагання автономії для Західньої України. Він каже, що склалася дивна ситуація, бо польські соціялістичні посли видвигають те домагання і видвигають його англійські посли, а тільки українські посли мовчать. Ніби не хочуть автономії, зглядно бояться порушити ту справу прилюдно.

Ми в Америці на тій справі заважити не можемо, бо про неї рішить старий край. Всетаки ми так заціkавлені долею рідного краю і стільки вкладаємо нашого труду, щоби ту його долю облекшити, що не можемо не сказати свого слова й про ту справу.

На нашу думку, треба вже раз вилічитися з того, щоби порівнувати наші змагання під Австрією із змаганнями під Польщею. Під Австрією ми підпали як польські піддані, а Польща загарбала в 1919 р. Західню Україну, коли ми були в ній державним народом і мали свою державну владу. Під Австрією могли наші посли задовольнитись автономією і до неї змагати. А під Польщею вони вже раз зложили в польськім парляменті державно-правну заяву, яка не визнає рішення Ради Амбасадорів, а заявляється за одну соборну українську державу на всіх українських землях. Від того й надалі не можна відступати.

Про автономію можна говорити тоді, коли виказується неможливість усякого співжиття з Польщею, бо вона не додержує навіть тих міжнародніх зобовязань, які перебрала, а які є примітивною охороною культурних змагань українського народу.

Ми в Польщі, як у тюрмі. А до тюрми попадають і чесні люди і герої. І по тюрмах страйкують і домагаються ріжних полекш, культурних і матеріяльних. І річ ясна, що можна вимагати тих полекш і нам, Українцям, що опинилися як нарід у тюрмі польської держави.

Коли йде про домагання автономії, то що за розум її видвигати і кидати клин між нас самих, коли ні польський уряд ні ніяка польська партія навіть не думають серіозно про надання автономії Західній Україні. Отже краще стояти на тім, що замісць пертрактувати роками з Польщею і себе дурити марними надіями, треба розбудовувати життя власними силами, без огляду на майбутню автономію. А таке творення сили заважить не тільки на здобуттю автономії, але, що, важніше, на нашім визволенню з польської тюрми.

НА ЩО ТРЕБА РЕФОРМИ?

Три роки члени Українського Народнього Союза говорять між собою: що буде з моєю асекурацією в У. Н. Союзі, як не буде чим платити? Три роки пишуть до головної управи У. Н. Союза: ратуйте нас. Три роки Головна Управа ратувала членів позичками й запомогами з фонду бідних, яких в останніх трох роках було понад трицять на місяць. Три роки відділи помагали, платили зі своїх кас за членів. Через три роки мені, як голов. предсідателеви У. Н. Союза, дорікали наші сердечні „опікуни бідних", що уряд задовго протягає поміч, яку членам треба дати негайно, — менше з тим як. Три роки кричать „опікуни", що уряд не хотів дати і не дасть. Казали натискати, бо не можна довше чекати.

Тепер уряд У. Н. Союза виступив з пропозицією реформи. Реформа дає можливість допомоги. Кождий має дістати поміч після того, що має в У. Н. Союзі. Здавалося би, що всі голоси невдоволених утихнуть. Але дивіться, що сталося: сердечні крикуни аж зашуміли. Вони дальше кричать: Якто? хто дав урядови право це робити? Чому не чекати до конвенції? Забули зі злости, що вчера писали до уряду й лаяли урядників, що не можна чекати довше, а сьогодня кричать, що треба чекати до конвенції. Казали, що як пождати, то багато членів відпаде. Якби тепер послухати їх ради та почекати до конвенції, то багато членів не відпало би? Писали й говорили, що урядники не хочуть подумати про зараду, а коли уряд виготовив плян, то кричать, що це реформа для урядників, що урядники хочуть досмертних „джабів".

Серед таких криків і нападів „опікунів" я відзиваюся до членів У. Н. Союза, щоби вони спокійно застановилися над предложеною реформою. Тих кілька крикунів в організації виходять зі злоби, а нам треба вийти з добра нашої організації, добра тисячок членів, та їх родин.

У відповідь на напади й „критики" від „оборонців" членів або „оборонців бідних", що реформа це забаганка уряду, наведу як примір один голос, один з многих, які я дістаю як предсідатель У. Н. Союза.

„Вп. Пане Предсідатель:

Я нижче підписаний, бувши довголітним членом У. Н. Союза, бо від року 1907 до 1930, з причини браку праці я змушений був з болем серця покинути свого Батька Союза, до котрого я належав через повних 23 роки. Я був на конвенціях делеґатом в Клівеленді, Филаделфії, Гарісбурґу Бофало і Рочестер.

Ви Пане Предсідатель, коли Ви пригадаєте собі моє імя, то прошу не відкиньте ось цеї перщої моєї просьби, з якою я відношусь до Вашої чесної особи. Я тепер знаходжусь в дуже лихім положенню, на ласці Салвейшен Армі. Поможіть мені пару центами. Зима береться, а я босий і обдертий. Прошу Вас не відкиньте цеї моєї просьби! Поможіть, бо я днесь на ласці чужих орґанізацій.

З українським поздоровленням. **И. К."**

Подаю цей голос з болем серця, але сподіваюся, що й цей член і інші простять мені, що я подаю його слова до публичного відома, бо роблю це для добра тисячок інших членів. Цього члена я справді знаю. Він працював для орґанізації, був урядником у відділі, від найменшого уряду до найвищого, був делеґатом на конвенції, помагав творити закони для орґанізації, не раз, а пять разів. І за це все він опинився на „ласці чужих".

Це один голос. А таких голосів є багато. Десятки й сотки. І ще більше буде. А скільки вже таких щирих працівників — так як він — покинули з болем серця оттого Батька Союза? Справді можна спитати: А хто буде „некст"?

А тепер ми питаємося: Чому вони покинули Батька Союза з болем серця? Чому не покинули Батька Союза з задоволенням? Чому не сказали, виступаючи: Платив, то правда, але хоч з тою потіхою, що хоча покидаю, то своє забираю, і що був обезпечений стільки літ?

Це тому, що ми, члени У. Н. Союза, згори не придумали чогось на такий випадок, як отсе нам тепер трапляється. Це тому, що ми мали час на все, на сварку, „політику", праву й ліву, мали час вислухувати злобні закиди проти своїх робітників, а не мали часу подумати про те, щоби з кождим з нас не сталось це, що сталось вже з тисячами членів, які тепер з болем серця покидають Батька Союза.

Тому подбаймо за це всі члени хоч тепер. Не час нам тепер на пустомельства ріжних людців, а час і пора кождому членови добре застановитись „по бизнесовому". Час придивитися холодно, тверезо: що я маю тепер? що я буду мати, як не зміню? як довго я ще буду міг так платити і що станеться зі мною, як не зможу?

Тепер нехай кождий подивиться: що мені дає зміна? Я буду годен собі вибрати, або готівкою, або виплачену грамоту, або безплатне продовження. Член, замінявши свою грамоту, не буде покидати Батька-Союза з болем серця, з проклонами. Він буде обезпечений раз на все. Його ніколи не пропаде.

Отце є ціль реформи. Отце, а не джаби панів урядників, як каже пан Питляр і інші йому подібні. Реформа є опрацьована для добра членів, для обезпечення їх родин. Для добра Орґанізації. Реформи треба на це, щоби кождому членови, що платить, що чесно для неї працює, орґанізація винагородила за його працю і труд і жертву таким обезпеченням, яке було би певним, справедливим, а рівночасно перетревало би крізу безробіття та давалоб справедливу захорону на старі роки.

Уряд У. Н. Союза не міг більше зробити, як цю реформу придумати, обробити та членам У. Н. Союза до одобрення подати. Тепер члени У. Н. Союза можуть цю реформу зробити основою дальшої праці в У. Н. Союзі. Тепер члени рішають.

Микола Мурашко,
гол. предс. У. Н. С,

О. Сновида.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА

Жидівсько-українські відносини в Галичині знову заогнилися. І то — як і на Великій Україні — не так через причини політичної, як економічної натури. Причинами тими на Великій Україні є жидівська форсовна кольонізація українських земель (з рівночасним виселенням наших селян на Сибір), а в Галичині величезний **підем українського кооперативного руху.**

Всім відомо, яке тяжке є становище хліборобства тепер на цілім світі. Без порівнання тяжчим є воно в Галичині й на Волині. Щож дивного, що — мимо опору мірoдатних чинників — наше село стихійно кинулося в кооперацію, щоби не тратити міліонів тяжко запрацьованого гроша на посередників. Але цим наша кооперація влучила в Жидів, які є якраз тими посередниками.

І треба дійсно великої толеранції української преси, щоби не реаґувати остро на випади жидівської преси проти українського кооперативного руху. „Хвиля" напр. називає цей рух просто „тихим погромом", замахом на жидівський варстат праці, шовіністичною дурійкою і т. п. А на Волині всяку співпрацю окремих Жидів з нашою кооперацією проголошується за зраду інтересів жидівства і таких Жидів бойкотується, коли не робиться з ними щось гіршого. І тут власне бачимо цілу несовісність такої „арґументації: коли саме жидівство бойкотує окремих Жидів за співпрацю з українською кооперацією, то яким правом вимагається від нашого селянина, щоби він мав діло з жидівським посередником? Чи не виглядає це на подвійну етику: добре, як Жид заробить на Українцеви, а зле як Українець заробить на Жиді?

Ще дивніший арґумент, що наш селянин забирає Жидови його традиційний варстат праці — торговлю. Коли вже кождий має триматися свого „традиційного" варстату праці, то яким правом пхаються жидівські маси на наші землі на Великій Україні, відбираючи нашому хліборобови з діда-прадіда його варстат праці, землю? І то відбираючи не так, як відбирає кооперація Жидам торговлю в Галичині чесною конкуренцією, а з помічю московської Чека?

Ясно, що не такими „арґументами" здавити живі сили великого народу і не тим „арґументам" завернути з її шляху нашу кооперацію. Але навів я ці „арґументи" на що іншого; на те, щоби показати на глибокі **зміни, які зайшли** в цілім **психічнім наставленню** сучасного **жидівства взагалі** і **щодо нас зокрема.** В цілім світі реклямується Жидів як елемент поступовий, часом революційний. А в Росії — царській таксамо, як в большевицькій — відношення до Жидів було взагалі пробним каменем лібералізму: хто за Жидів — той поступовець, хто проти — реакціонер! І нараз **— ця леґенда присла!** Куди не глянь — **Жиди** стають о**порою реакції.** В Польщі вони не йдуть ні з ППС, ні з людовцями, ні з Українцями, лище — на бий-забий — підтримують теперішній режім санації, режім диктатури, який не любить ні свободи виборів, ні преси, ні слова, ні стоваришень... В Росії вони тримають теж з режімом найстрашнішої диктатури, а коли й викинено з партії Троцького, то лишилися тисячі Троцькенят (Кагановичі й інші).

І це ще не все. Давнище уходило, що Жиди воюють проти „сильних мира цього", проти монархії, аристократії, і що вони тримають з демократичними масами. І ось і тут сторінка перевертається і бачимо Жидів — в союзі з урядами меншости — **проти широчезних мас українського демосу, проти демократії!** І на тлі політичнім, і на тлі економічнім... В Німеччині знову тримають Жиди не з соціялдемократією, але з фон Папеном, з „урядом баронів", за якими визирають вже монархісти і Гогенцолерни.

Широкі маси народу, які досі були предметом експльоатації буржуазії жидівської і нежидівської вступають на шлях економічної самопомочі і політичної свідомости. На Сході Европи це приймає форму боротьби селянської кооперації з жидівським дрібним капіталом. На Сході Жиди перекочовують у табор реакції, виступаючи проти цеї кооперації, проти демократії. Коли це їм витикається, вони впадають у шал. Але правда від того не стає брехнею.

Квестія жидівська тяжка до розвязання і, очевидно, не розвязати її вибиванням шиб в жидівських крамницях, ані жидівськими погромами. Але не розвязати її також способом, який засуджує цілий великий нарід на становище вічного раба.

З тим Жиди мусять погодитись, а ми — вбити в собі леґенду про „поступовість" жидівства. **Це тепер сила реакційна** і як з такою треба з нею поступати. Гамуватиж економічний і політичний поступ **40-міліонового** народу та реакційна сила — у власних своїх інтересах — не повинна!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

І. С., Трентон, Н. Дж. — Ваші уваги слушні, але дискусія на ту тему замкнена і тепер можуть тільки відділи оголосити своє рішення щодо перенесення Конвенції до Шікаґо чи залишення в Дітройті.

Вічевик, Вунсакет, Р. Ай. — Самі твердите, що маєте в громаді всього три і пів тих „революціоністів". Чи виплатиться за них стільки писати? І з ними спорити? Таж краще писати про дійсну роботу громади і тим давати примір, як треба працювати для загального добра. Це буде найкраща відповідь тим, що „обороняють" Україну язиками і дебатами.

П. Буркан.

ШЛЯХТА

(Оповідання).

(3)

Схочуть запросити його на обід, та не схочуть мати його при столі в світлици. Він сам волів би їсти разом з челядю, та Ранаївська боялась, щоби він не обидився, як вона вишле його туди. З того клопоту вибавив її сам Дмитро, бо пішов по селу скуповувати хлопський мід і до двора прийшов аж геть по обіді. Ранаївська нагримала на нього за те, та він бачив, що вона була дуже вдоволена з того, що так сталося.

Дмитро ще з годину сидів на ґанку. Балакав з Ранаївською і її донькою. Господаря тоді цілком не було в хаті. Тільки жінкою переказав Дмитрови, що як хоче купити їх мід, то нехай приїде за два тижні. Тоді мід буде вже в коморі. Дмитро запевнив, що приїде. Щоби Ранаївський був певний і меду не продав кому іншому, Дмитро велику частину ціни заплатив згори. Дмитро розпрощався і пішов запрягати коні. Коли обходив праве крило двора, щоби коротшою дорогою поза двір зайти до своїх коней, почув голос Софії:

— А, не забудь, що мід буде найдалі за дав тижні!

Дмитро став озиратися і здивувався, бо дівчини не бачив ні на дворі ні у вікнах хати. Всі вікна були позачинювані. Почув сміх дівчини над своєю головою. Підвів очи і аж тепер побачив, що під крівлею є ще одно вікно. У тім вікні стояла Софія і сміялася.

— А панна Софія де полізли? — спитав.

— Тут моя світлиця, — відповіла. — Я нарошно перенеслася сюди, щоби до мене мав драбиною приступ якийсь мій лицар, як треба буде, щоби мене викрав.

Кажучи се, дівчина хихотала.

— То доконче мусить бути лицар? — спитав Дмитро.

— Може бути й царевич... І циган може бути, коби лиш дуже гарний.

— Шкода, що я ні лицар, ні царевич, ні циган! — Дмитро відповів, також сміючися.

— Бувайте здорові, панно! — додав, махаючи над кіньми батогом. — Кождому циганови, на якого по дорозі попаду, скажу, що тут є панна, яка хоче, щоби її викрав циган.

— Тільки гарний мусить бути! — крикнула за ним. — Щасливої дороги!

— Вона мабуть вгадує, що мені троха подобалася і дразнить мене, щоби потому з мене сміятися, — думав Дмитро. — Ті шляхтянки то шельми. І та Софія добра гадина!

Так то Дмитро силкувався задавити почування, які на його очах кільчилися та які всякий розумний, отже й він, мусів уважати за нездійсниму мрію. В тих очах між ним і нею завелика була пропасть.

Розум казав Дмитрови, що ліпше зрезиґнувати з завдатку, який дав Ранаївським і до них по мід не їхати. Та подумавши, що коли вже знає, що вона баламутка, то він збаламутити себе не дасть, зробився ощадний і завдатку не хотів дарувати.

— Чи через бабині телята мені в город подивитися не можна? — він подумав. — Я знаю, що кожде прихильне слово такої дівки до нашого брата треба брати як милостиню, кинену паном жебракови. Щоби не бути таким жебраком, найліпше таку милостиню віддавати. Як вона до мене, так я до неї. Як хоче, то нехай обидиться. Як до мене обернеться задом, то й у мене є зад.

Коли їхав по той мід до Ранаївських, якийсь час думаючи про що інше, знов прийшла йому на гадку шляхтянка. Він погадав собі:

— Сміятися з мене та баламутка не буде... Ні!... Скорше я з неї...

Дмитрови приходили такі думки, бо хвилями йому бачилося, що то не вона йому, а він їй подобався... Бодай всяку розмову з ним все вона зачинала... Їхав дуже цікавий, як вони його приймуть, а радше як Софія його сим разом прийме. Коли приїхав до двора, то Ранаївська і донька приняли його цілком так, як першим разом. Ранаївського не було дома. Запросили Дмитра на ґанок. Софія принесла закуску і збанятко вина. Обі сіли з ним і з ним їли. Софія, будьтоби жартуючи, чокнула своєю чаркою об його і душком випила. І Дмитро випив душком. Коли мамуня на хвилину відійшла, дівчина нахилилася до нього і шепнула:

— Мама буде на мене гримати, що я забуваюся, що я свавільниця і збиточниця. Та я не годна інакше. Я не черниця. Я жива між живими. Як я з людьми, то хочу жити по людськи. Як в горшку вода кипить, то вона збігає, бо мусить. А ти як?

— То не все добре, як в горшку кипить — відповів Дмитро.

Увійшла мама і ту розмову перебила. До сеї пори про мід ще нічого не балакали. Дмитро взагалі ще не знав, чи мід вже є в коморі Ранаївських. Аж тепер Ранаївська сказала, що є вже шість бочок і що за пару днів буде других шість; трохи пізніше буде ще три.

— Дві лишимо собі, — сказала.

— На мій віз зможу взяти тільки три бочки. По решту приїду ще раз.

— Ходи до комори, покажу тобі, котрі.

До комори пішли всі троє. Господиня прикликала ще двох парубків і вони помогли Дмитрови закотити бочки на віз. Дмитра кортіло ще трохи посидіти і побалакати з дівчиною, та не ялося самому впрошуватися, і до сего не було притоки. Він став прощатися.

— Мені дивно, що такий богач, як твій тато, вислугується сином, — замітила Ранаївська. — Ти мусиш сам товктися так.

— То солодка робота, бо то мід. І решта солодка — відповів Дмитро, сміючися. — Такого труду я не передав би наймитови. Що солодке, лишаю собі.

— Жарт жартом, а двигати бочки, хоч би й з медом, не дуже солодко.

— Жарт жартом, — відповів парубок, — а я тепер ще не свій пан. Я на мій хліб заробляю службою в мого тата. Як хочу пізніше, ставши господарем, стояти кріпко і непохитно на власних ногах, то тепер мушу дбати, щоби батькового господарства не розтягали наймлені помічники. Волю зробити сам, бо се, що тепер зроблю для батька, пізніше буде для мене. Тільки таким способом пізніше ніяка біда не звалить мене з ніг.

— Про твої ноги я вже чула дещо. Чула, що вони кріпкі.

— Може не кріпкі? — спитав парубок, тупнувши сильно одною ногою і другою. — Мої ноги і мої руки кріпкі. Тому я й женитися не думаю, бо як би я тими раменами обіймив мою любку, то її кісточок не склав би назад і найліпший знахор!

— Ти мені так не балакай при невинній дитині, що ще нічого не розуміє! — сказала мама сердито з докором. — Диви, як спаленіла. Ціле лице, як один бурак. Вже не позволю їй до тебе вийти, як приїдеш по решту меду.

— Вибачайте, — оправдувався Дмитро. — Я не знав, що панна Софія ще така дитина.

— Ти сліпий? Як твої очи ще не сказали тобі, то я тобі скажу. Їй щойно на вісімнацятий рік пішло. То ще цілком дитина.

Сеї проповіди Софія не чула, бо по перших словах мами втікла до хати.

Дмитро поїхав і за пару днів приїхав по дальші три бочки. Сим разом Ранаївський був дома і зараз пішов з ним до комори, передаючи три бочки меду. Парубки були під рукою, отже бочки знайшлися зараз на возі. Не бачучи ні господині ні доньки, Дмитро гадав, що вони вже, як шляхтич сказав би, схаменулися і поміркували собі, що з таким як він, шляхтянкам не лицює так часто, так багато і так попуфально балакати.

(Далі буде).

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

Письмо члена до Головного Уряду.

Посилаю Вам назад цю нову реформу, яку Ви мені прислали для мене і для моєї жінки, бо з моєї то я досить задоволений і годжуся, але щодо моєї жінки, то ні, бо мені виглядає, що вкладка зависока.

Я вступив до Союза, маючи 29 років, тому 11 літ. А моя жінка вступила два роки пізніше, маючи 30 літ віку. Мені після реформи припадає платити $1.98 місячно, а жінці $2.03, отже 5 центів місячно більше. Моя жінка не отримувала досі часопису і тому платила в старім роді менше ніж я, а тепер прийшлосяб їй платити більше.

Відповідь: У старім роді Ваша вкладка була більша від вкладки за жінку тому, що, як Ви самі кажете, Ваша жінка за „Свободу" не платила.

Коли Ви таксамо до нової вкладки дочислите від себе 45 центів місячно за „Свободу" й інші фонди, а до жінчиної вкладки лише 15 центів, бо без оплати за „Свободу", то і в новім роді Ваша вкладка буде більша від вкладки Вашої жінки, а саме:

Ваша вкладка $1.98 і фондів 45 цнт. — разом $2.43

Вкладка жінки $2.03 і фондів 15 цнт. — разом $2.18

Частина Вашої вкладки, а саме та на фонд посмертний, є 5 центів менша, тому, що Ви платите як 29-літній, а Ваша жінка платить як 30-літня. Однак тому, що Ви платите в інших фондах 30 центів більше, то загальна сума Вашої вкладки виходить на 25 центів більше. Та це не є одинока ріжниця, бо хоч Ви платили менше, то зате цілий рік довше (11 років, а жінка лише 10), отже і в призбиранім резерві маєте ріжницю. Ваша жінка може бути від Вас молодша близько два роки. Але, приступаючи до Союза, Ви були 29-літнім, а жінка 30-літньою. І з того походить ріжниця у вкладках Ваших і Вашої жінки.

Подібних листів надходить багато. В тих листах члени домагаються, щоби кождому його табельку пояснити осібно. Маємо 17,000 членів і для кождого є окрема табелька. Над зладженням тих табельок кільканацять осіб працювали майже цілий рік. І ще не всі готові. Щоби тепер 17,000 табельок осібно пояснити в органі (кождого дня одну, за винятком свят і неділь), то на те потрібно ще дальших 5 років часу.

Є члени, котрі пояснення табельки іншого члена вміють застосувати до своєї табельки і осібних для себе пояснень не потребують. Але є й такі члени, що такого порівнування не вміють самі зробити. У кождім відділі є книжка всіх табельок і в кождім відділі повинен знайтися бодай один член, чи урядник, який міг би дати пояснення всім, без дальшої проволоки і без засипування головної канцелярії домаганнями, яких нема сили зараз виконати.

Тому то ще раз просимо відділових секретарів послужити членам потрібними поясненнями, відповідно до того, як самі з головної канцелярії отримали. В остаточнім разі можна ще зажадати більше інформацій урядово, як для відділу, бо всеж лекше є переписатися з 400 відділами, ніж з усіми 17,000 тисячами членів.

Просимо звернути увагу на пояснення, які досі видано і книжками і листами і за посередництвом органу, тай запитів не повторяти. Члени за всіми інформаціями повинні вдаватися до місцевого уряду, а тільки місцеві уряди до головної канцелярії. З повищого листа видно, що той член, і багато інших з такими самими запитами, не звернули уваги, що в табельках подані вкладки без „інших фондів", хоч про це вже кількома наворотами було говорено прилюдно на сторінках органу. Ті члени були би заощадили немало труду собі і головній канцелярії, якби були за це поспитали свого відділового секретаря. Тим, котрі відносяться до головної канцелярії **безпосередно** і при цьому ще звертають свої табельки, щоби їх пояснити, хай знають, що тих табельок другий раз не будеться розсилати, та що ті табельки будуть їм потрібні при вимині грамот, щоби могти порівнати, чи нова грамота дає їм те, що пляном було для них призначене.

Тому, що це не є легка справа переписуватися хочби лише з 400 відділами, то просимо всіх Вп. Відділових Урядників читати цю організаційну переписку і до пояснень та вказісок, даних поодиноким членам, або урядникам, застосовуватися, щоби їх не повторяти.

Взагалі просимо урядників і тих членів, котрі реформу зрозуміли і на табельках як слід визнаються, співпрацювати з головною канцелярією в освідомленню поодиноких членів, щоби всі могли якнайскорше реформу зрозуміти і відповідно до того її оцінити.

Ще раз повторяємо, що до виказаних пляном вкладок треба додати 45, або 15 центів місячно більше, залежно від того, чи це відноситься до члена, чи до члениці. Члени платять 30 центів більше, бо платять за „Свободу". Мужчини до кінця 24. року життя можуть також від плачення за „Свободу" звільнитися.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ
В ЧЕТВЕР, ДНЯ 8-ГО ГРУДНЯ (DEC.) 1932 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

:——::——: відбудуться :——::——:

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ, на котрі проситься усіх членкинь, котрі належать до відділу СУА в Ню Йорку і околиці. **Інж. Стефанія ЧИЖОВИЧ** буде реферувати про важний проект для жіноцтва. **Початок в годині 7.30 ввечір.** Точність пожадана. Важне для українських жінок.

284

Головна Управа СУА.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

CLIFTON HEIGHTS, N. Y.

The Youth Try Their Hand at Sociables.

The Ukrainian American Citizen Club of Clifton Heights, held their first annual dance Saturday, November 19, 1932. At this dance we were entertained by The National Folk Ballet of Philadelphia. The Ballet dancers were represented by instructor P. W. Smook. The Ballet consisted of 5 acts, each of which received a very large applause. A bouquet of flovers was presented to Molly Duranowska by Nicolas Menzik, and another was presented to their instructor Smook by Catherine Cenko, both of Clifton Heights.

Between one of their acts Mr. Pashuk, our invited guest, gave a short speech in English about the history of the Ukrainian Folk Ballet. Cowboy Bart Kelley who has entertained hundreds with his humorist mountain songs over the radio, also entertained us at this dance with his songs. He also received a lovely applause. Unexpected guests came to see our ballet and dance. Among them Real Estate Deputy Sheriff Fred Duke, Directors of the Public School Leroy Mousely and Joseph McDonald, and also an official of the Board of Health George White. Altho there were many who were against our dance, it turned out to be a great event.

Helen Brosko.

—o—

ДЖЕМЕЙКА, Л. АЙ.

Милий вечір у відділі Союза Українок.

На неділю, 27 листопада, запрошено мене на гостину до відділу СУА в Джемейці. Я дуже радо іду на поновні відвідини до відділів СУА, коли мене тільки запросять, бо тоді наочно можу переконатися, як даний відділ працює, розвивається, чи є які добрі наслідки нашої організації в громаді, та чи треба що порадити, або якому лиху зарадити. Я переконалась, що особистий контакт з жіноцтвом відділів має свої добрі сторони. До Джемейки їхала я з особливим зацікавленням, бо сказано мені, що там в громаді були якісь непорозуміння, які почали погано впливати і на відділ СУА.

У власній домівці СУА, при 145-06 Ліберти евеню в Джемейці, застала я поважне число гостей, які забавлялись, а члениці готовили перекуску. Милий образ. Всі почувались вдоволені. При фортепяні сиділа наша мила Міля Кузів, а на скрипці приґравав до танку молодий ученик проф. Придаткевича, Мельничук. Після перекуски почалися співи усіх присутних. Співали народні пісні в супроводі фортепяна. Опісля було кілька деклямацій, сольо скрипкове маленької дівчинки і Мельничука. Я сказала кілька слів, відповідних для їх відділу, й зясувала становище, яке повинні заняти жінки супроти обставин в громаді. Та я не знала, що мене чекає мила несподіванка, а саме, що СУА в Джемейці закладає **Народну Школу** для дітей члениць того відділу, та що учителькою у цій школі буде наша симпатична і усім знана скрипачка панна Міля Кузів. Вона учитиме першу клясу, співу і музики. В міру того, як буде зростати число учеників, відділ постарається другу учительську силу.

Ота праця відділу повинна придбати йому багато приятелів і широке попертя громадянства. Уряд і члениці відділу заслугують на повне признання за їх працю.

Родичам, які підготовляють своїх дівчат до такої практичної і корисної праці, складаю побажання, щоби інші пішли їх слідами. Тепер многі жінки, які мають діти в шкільнім віці, матимуть ще одну причину, щоби належати до Союза Українок в Джемейці. Щасть Боже!

На школу зібрано $11.55.

Лотоцька.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Новий відділ Союза Українок Америки.

За почином гуртка українських жінок в Нюарк, Н. Дж., засновано у нас дня 9 листопада ц. р. відділ Союза Українок Америки. На головну референтку того дня запрошено п. Олену Лотоцьку, голову СУА, котра пояснила ціль і потребу такої орґанізації для нашого жіноцтва в Америці.

Здавалосяб, що страшний дощ перешкодить та жінки не зійдуться, та видно, що ніщо не спинює доброї волі, бо таки зійшлося 19 жінок, з котрих 16 зараз вписалися до СУА. Від цього часу приступило 8 члениць більше.

До уряду ввійшли отсі: Анна Онищук, голова; Марія Гапанович, містоголова; Катерина Кузьма, писарка; Пелягія Хома, скарбничка; Катерина Сакала, Стела Присяжна, Анна Височанська, радні.

Вже від довшого часу давався відчувати брак такого жіночого гуртка, де жінки моглиб сходитись і працювати для народа без ріжниці своїх партійних чи релігійних поглядів. Не гаючи часу, жінки забралися до праці та урадили влаштувати вечерок-забаву, де крім гри в карти та кількох інших точок, буде також перекуска. Ця забава відбудеться дня 17 грудня в Січовій салі під ч. 229 Спрінґфілд Евеню. Чистий дохід призначено **на Українську Виставу в Щікаґо.** Булоб дуже гарно, якби наш загал підпер нас у цім першім підприємстві, бо це буде не тільки заохотою для жіноцтва, але й дохід буде більший. Інші громади повинні ступати нашими слідами, бо й жіночої орґанізації нам треба, коли хочемо щоби нас чужі цінили і узнавали за культурну націю.

А. Онищук.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З діяльности українського танку.

В Филаделфії є школа українського народнього танку під управою п. Петра Смука. Ця школа проявляє велику активність. Ось в однім тижні дала вона аж три виступи.

Дня 17 листопада виступили наші танцюристи в готелі „Пенсилвенія" як гості грецьких бизнесменів, котрі мали масове зібрання. Знову дня 19. листопада виступали шість танцюристів з танками перед Українцями в Кліфтон Гайтс, Па., з нагоди новозорґанізованого клюбу. Дня 23 листопада були танцюристи гостями Литовців, котрі справляли 40-літний ювилей товариства св. Юра.

Ці виступи мають велике значіння бо показують чужинцям наш гарний танок і наші чудові національні строї. Вони популяризують українське імя і виказують нашу культуру.

Тепер танцюристи приготовляються до великого виступу, котрий буде в "Metropolitan Opera House", дня 28 січня. Крім танцюристів з ріжних місцевостей виступить ще українский хор з 200 співаків під диріґентурою професора Павловського.

Ідемо вперед!

Олекса Яремко.

—o—

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ.

Потреба школи.

Товариство ім. І. Франка, від. 83 У. Н. Союза, рішило скликати збори української громади, щоби знову мати в громаді українську школу. Така школа вже істнувала майже 2 роки, а перестала істнувати через байдужість родичів.

Були й інші причини. Та що було, те минулося. Громада мусить жити розумним і поступовим життям. Української школи треба для молодого нашого покоління. Тому приходім усі на шкільні збори, а товариство ім. Франка відступить на шкоду даремно місце.

Збори відбудуться дня 18 грудня в Українськім Клюбі під ч. 59 Сентрал ст. Наради розпічнуться в годині 2.30 пополудні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

HOW TO IMPROVE OUR SOCIAL LIFE.

Us, Ukrainians, young and aged! Never before had we the priveleges we have today in America. Our organizations should become stronger and perform a definite duty. The young peoples clubs especially, should take their task to heart.

When a task crops up in your organization, it should be the duty of every member in the organization. We should forget our personal animosities when we sense that it will harm the entire organization.

If a club meeting is held, it should be orderly and business-like. Have respect for your officials. Don't "knock" their earnest ambitions but encourage them. They will do more, thus benefiting the entire organization.

If it would be possible it would be exceedingly interesting to have our organizations correspond with similar organizations in our native land. That would bring a closer tie-up and understanding. I am sure that the young people in our native land would feel proud of their brothers and sisters in America. Proud because they are not forgotten even though they are thousands of miles apart.

Meetings are not so interesting at times. Could not this idea be of value?

We should encourage them. We do not know what it is to be trodden up, always suppressed. During a period of time they will become despondent, and lose all hope. Let's not allow this to happen. Keep that spark of faith glowing until the proper time comes. When it does come we will let that tiny spark flare out and burn down the ties that today suppress us.

Nicholas Brykailo.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

На зборах Братства св. Стефана, 221 відділу У. Н. Союза в Шікаго, Ілл., котрі відбулися дня 9 жовтня, ухвалено одноголосно заявитися за перенесення Конвенції з Дітройт до Шікаго.

Разом з тим ухвалено звернути увагу іншим відділам У. Н. Союза, котрі ще не заявилися в тій справі, щоби висказали свою гадку.

За уряд: **Іван Карпа**, пред.; **Дмитро Кузьма**, кас.; **Тарас Шпікула**, секретар.

ПОДЯКА

Я, нижче підписана, членица тов. св. Івана Хрестителя, від. 223, складаю найщирішу подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі 50 долярів, котрі мені дуже помогли в моїм прикрім положенню. А також дуже щиро дякую відділовим урядникам, що не шкодували труду і праці, а совісно розслідили і занялися тою справою.

Олена Конюх,
Вілкс Бері, Па.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КРОМПТОН, Р. АЙ.

З іменин Рідному Краєви.

Дня 15-го жовтня б. р. гр. Григорій Притула обходив подвійний ювилей, а то 45-ту річницю своїх уродин і 4-ту річницю свого наймолодшого сина, якого іменини також припадають на тойсамий день.

Забава відбулася в домі пожежної сторожі.

Підчас забави шановні гості не забули за голодних у своїм місті, як також і про свої обовязки перед Рідним Краєм.

Коли гр. В. Сподарик заликав гостей по українськи, а Густав А. Андерсон по англійськи, присутні гості зложили $21.60.

Цю збірку поділено так: $10 на голодуючих в місті Вест Варвик, Р. Ай., а $11.50 до Рідного Краю, а то: $5.75 на визвольну боротьбу й $5.75 на поміч інвалідам.

Збіркою занялись: Марія Дулеба, студентка Род Айленд Каледж, і Петрунька Лучка з Провіденс, Р. Ай.

І так при кождій нагоді не забуваймо своїх обовязків і складаймо жертви на гуманітарні ціли, як частина свідомого українського робітництва в Америці.

Гість.

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

На визвольну боротьбу.

Пожертви склали члени від. 221 У. Н. Союза, як слідує: по $1: І. Карпа, М. Беряк, Т. Шпікула, В. Лоняк, О. Любас; по 50 ц.: С. Тимець, В. Мурин; М. Стефанюк 30 ц.; Т. Кривовяз, В. Масевич, І. Шпікула, М. Барабаш по 25 ц.; П. Лучків 20 ц. — Разом $7.50.

Згадану суму переслано через Обєднання на визвольну боротьбу.

Тарас Шпікула,
секр. від. 221.

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

Збірка на памятник І. Франка.

Дня 23. жовтня відбувся концерт у память Івана Франка. Концерт був уряджений при православній церкві св. Петра й Павла.

По Службі Божій о. парох М. Подлуцький відправив панахиду, на якій зібрано $5.50. Гроші вислано до Обєднання з призначенням на памятник Івана Франка.

П. Бабяк, секр.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 11. грудня, в годині 2-ій пополудни, в звичайнім місци. На тім мітінгу буде голосовання про виміну грамот. Також буде справа запомоги хорим, вибір уряду на 1933 рік та інші справи. Справоздання контр. комісії відбудеться в січні. — М. Саляк, предс.; Н. Хомош, кас.; Ф. Янковський, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. грудня, точно в годині 2-ій попол., в гали під ч. 908 Гесс ул. Кождий член задля свого власного добра повинен явитись на означений час. — Н. аҐврилів, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 10 грудня, точно в годині 6.30 ввечір. Присутність кождого члена обовязкова, бо буде справа статута Товариства, реорми в У. Н. Союзі, вибір уряду на 1933 рік і інші справи. — Уряд Товариства.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам відділу 62, що місячні збори відбудуться в суботу, 10 грудня, в годині 7-ій ввечір, вгали українській, 6177 Гленмор Еве. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів і члениць прибути на згадані збори, де почуєте дальші пояснення нових родів обезпечення. Хто з членів не явиться, той може собі багато пошкодити, бо відбудеться голосовання в справі виміни старих грамот на нові. Коли вам, члени ходить о добро організації, то прийдіть і переголосуйте ту важну справу, а тим поможете і тим членам, котрим грозить утрата членства. Довгуючих членів взивається останній раз, щоб сплатили свої довги за себе і за дітей, бо жадних довгів не будеться перетягати на слідуючий рік, а довгуючі будуть суспендовані. — М. Черкас, предс.; П. Трафка, кас.; П. Кокодинський, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в суботу, 10 грудня, в гали Народного Дому, 35 Варен ул., точно в год. 7-ій ввечір. Проситься всіх членів і членниць явитися на означений час, бо буде річне справоздання уряду і контр. комісії, надзирателів хорих, голосовання над реформою в У. Н. Союзі і інші справи. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости в грудні, бо інакше поступиться з ними після статута. Буде вибір уряду на 1933 рік і принимання нових членів до нових родів обезпечення. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — В. Карпів, предс.; Г. Монастирський, кас.; Д. Фостик, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. грудня, в годині 1-ій в полудне. Кождий місцевий і близькопозамісцевий має прийти на збори. На зборах буде вибір відділових урядників на 1933 рік і інші важні справи. Члени, котрі не прийдуть на збори і не заплатять своєї вкладки, будуть суспендовані, бо каса відділова зовсім порожна і платити за таких не можливо. Члени, котрі були суспендовані в минувшім місяци, нехай прийдуть заплатити свої довги, а будуть приняті наново. — Гр. Куницький, гол.; П. Гальма, прот. писар.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 11-го грудня, в годині 1.30 пополудни, в Муз Гали на Кінг ул. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є багато важних справ до полагодження, як справа реформи, справоздання касове і вибір уряду на 1933 рік. — А. Возний, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, оповідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться 11. грудня, в годині 1-ій пополудни, в домі Теодора Шиляка. Проситься всіх членів прийти, бо буде важна справа реформи. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх залеглостей, не будуть могли виміняти своїх грамот, але будуть суспендовані. — Олекса Дзира, пр.; Іван Півінський, кас.; Тодор Шиляк, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 11. грудня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на мітінг, бо є важні спарви до полагодження. Буде вибір уряду на 1933 рік. — Андрій Гальчак, пр.; Павло Паньчак, кас.; Василь Рудавський, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. І. Франка, від. 253, повідомляє своїх членів і членниць, що річний мітінг відбудеться 10 грудня, в годині 7-ій ввечір, в Укр. Гали. Уряд просить членів і членниць прийти і вирівнати свої залеглости на річнім мітінгу, бо уряд мусить здати справоздання з річного діловодства. Буде вибір уряду на 1933 рік і дальші пояснення в справі виміни грамот. Не явившийся член заплатить кару після ухвали, а довгуючі, коли не являться, будуть суспендовані. — Вас. Босик, предс.; П. Павлів, кас.; Іван Приступа, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. аЗпорожська Січ, від. 363, повідомляє своїх членів, що річний мітінг в неділю, 11. грудня, в годині 1-ій пополудни. На цей мітінг має прийти кождий член, бо будуть важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1933 рік. Звертається увагу членам-бизнесменам, що і їх обовязком є приходити на мітінги та працювати разом з рештою членів. Члени довгуючі мають вирівнати свої вкладки включно з вкладками до товариського дому. Не явившийся член буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. — Олекса Іванців, предс.; Мих. Луцишин, кас.; Г. Підскальний, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 74, повідомляє всіх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 11. грудня, в годині 1-ій пополудни, в церковній гали на Пос Еве. Відділовий уряд взиває всіх членів прибути на той важний мітінг, бо буде голосовання і вибір уряду на 1933 рік. Всі члени повинні вирівнати свої вкладки. Повідомляється, що відділ 74 перевів голосовання над резолюцією в справі виміни грамот зі старих родів на нові роди. Всі присутні члени голосували за переведення реформи, бажаючи як найскорше скористати з неї і дістати допомогу, ратуючи себе в такі небувалі прикрі і тяжкі часи. — Дмитро Олаг, секр.

САВТ БРУКЛИН, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 294, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в четвер, 8 грудня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути хоч раз на рік на мітінг, бо буде вибір уряду на 1933 рік, справоздання контр. комісії і голосовання в справі реформи в У. Н. Союзі, будеться роздавати календарі У. Н. Союза. Хто з членів не заплатив ще за тікети, то має заплатити або звенрути тікети. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше будут ьсуспендовані. — Михайло Чернюк, предс.; Стефан Музика, кас.; Теодор Вальорний, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 29. листопада 1932 р. помер **Матвій Грибінник**, член Тов. „Запорожська Січ", від. 67 У. Н. Союза в Ансонії, Конн. Покійний уродився в селі Лешнів, повіт Броди, Західня Україна. До У. Н. Союза вступив у 1913 році. Як член Товариства і У. Н. Союза був тихий і скромний та завсіди добрим і щирим Українцем. Помер по короткій, але тяжкій недузі. Покійний лишив вдовою жінку Параскевію та троє дітей сиротами. Похорон відбувся дня 2. грудня 1932 р. Товариство складає щиру подяку усім тим, котрі прибули на похорон та віддали Покійному останню прислугу.

В. Й. П.

Григорій Патинок, секр.

ЗАСНИ, МОЄ СЕРЦЕ!

Засни серце, засни моє,
Як дитятко серед ночі;
Забудь, серце, на пригоди
Й розчарування болючі.

Засни серце, засни моє,
Як знеможене дитя;
Заповиню тебе, серце,
Пеленами забуття.

Заколишу тебе, серце,
В моїй груди я до сну;
А ти, серце, спи спокійно,
Бо втомилось ти в життю.

„Ні, не всилі я заснути!"
Моє серце шепотить,
„Бо хоч життям я втомилось,
Спати щось мені не велить.

„Бо чую я в шумі вітру,
Як шибениці скриплять
І як кайдани скреготуть
По сірих, темних тюрмах.

„І, неначе сірих духів,
Бачу, як мученників ведуть,
Котрі на жертвенник за волю,
Годови свої кладуть.

„І бачу я, мов на яві,
Як мучиться нарід мій
У ярмі чужім в неволі,
В рідній землі — не своїй!"

Отак щемить моє серце
І шепоче так мені:
„До сну не не вкладай ти
На волі — та в чужині!"

Анастасія Рибакова.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

ANSONIA, CONN. UKRAINIAN BALLET IS ADDED FEATURE.

Pleasing Program by Sts. Peter and Paul Church Groups to Follow Movies.

Those who attend the Capitol theater this evening will enjoy an unusually fine program in addition to the regular moving picture show. The Sts. Peter and Paul Ukrainian church group will present a Ukrainian folk opera, including Ukrainian ballet and folk dances unedr the direction of Professor Ivan Pihuliak. Ukrainian groups from Ansonia, New Haven, New Britain, and Hartford will take part in the dancing program. All will be garbed in the costumes of the Ukraine.

The Ukrainian choir of Sts. Peter and Paul church, under the direction of Professor Roman Hwozdevich, will render a number of Ukrainian folk songs. The choir, garbed in Ukrainian costumes, is one of the best in the state and has appeared in radio concerts.

There will be a number of tableaux depicting Ukrainian culture, art and history. The local Ukrainian groups have done much to foster among the Ukrainian young people of the community a pride in the culture and conditions of their forefathers and the program tonight should be one well worth seeing. The special program will commence at 10 o'clock after the regular moving picture show and it is expected that there will be a capacity audience.

(The Evening Sentinel,"
Ansonia, Conn., Nov. 26, 1932).

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний, член У. Н. Союза, відділ 383, складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені з фонду запомогового $50, котрі мені стали дуже в прикрім моїм положенню. Також дякую місцевим урядникам за їх труд і за їх щирість, що допомогли мені у моїм прикрім положенню.

Іван Буката.

Складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені $75 з фонду запомогового, котрі мені дуже придалися у теперішну пору.

Стефан Гомзяк,
член 276 від. У. Н. С.,
Ембрідж, Па.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Українська Православна Громада в Честер, Па., пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий вмів би провадити церковним хором. Платня після умови. Прошу голоситися до комітету на адресу:
ЙОСИФ БРИНҐІЛЕВИЧ,
318 Townsend St., Chester, Pa.
283-4

ДО ВИНАЙМУ НЕ УМЕБЛЬОВАНІ АПАРТАМЕНТИ В НЮ ЙОРКУ.
3 кімнати $24, 4 кімнати $32 на 54 East 4th St. (між 2-ою і 3-ою евеню) і на 17 Stuyvesant St., близько Wanamaker's.
284-9

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

(19)

„Вертайтеся до свого табору", говорив Тарзан, „і не приходіть сюди більше. Чекайте мене там, поки я прийду. Але не думайте більше полювати тут. Можете лише харчі собі добувати!" Стимбол був усім тим так здивований, що не міг говорити нічого. Він здивовано слухав, як потім отсей мосяжний великан говорив з малпою щось по малпячому. Тарзан ще раз повторив те, що говорив Стимболови, й пішов геть у джунглі.

Стимбол довго дивився в слід Тарзанови та малпі. Нарешті, цілком збитий з пантелику, вернувся до табору. Тут Блейк уже розділив на двоє все те, що було в них з харчів та з ріжних припасів. Блейк був радий, що нарешті позбудеться свого неприємного товариша, бо не буде між ними спокою, поки вони не розійдуться. „Я стрів у джунглях малполюда. Він наказав мені йти геть з джунглів і не полювати тут більше", говорив Стимбол здивованому Блейкови.

Блейк дивився здивовано на Стимбола. „Кого? Малполюда?" — запитав він. „Так, малполюда, який назвав себе Тарзаном", відповів Стимбол. „О, ти стрінув Тарзана й не пізнав його!" — здивовано закричав Блейк. „Його ніхто не бачив з білих людей. Навіть між чорними є дуже мало таких, що його бачили, але всі про нього знають і всі рахуються з ним. Коли він сказав, що маємо звідси йти, то нічого не порадиш; мусимо йти!"

„Та поспішати нам нема чого. Він сам прийде сюди", відповів Стимбол. Чорні не хотіли йти зі Стимболом. Всі хотіли бути з Блейком, а Стимболови ніхто не хотів услугувати. Блейк просив їх, щоби не лишали самого Стимбола, а Стимбол зі своєї сторони обіцяв бути в поведенню з ними добрим. Нарешті чорні віддалилися в дальші кущі, щоб нарадитися, кому з них іти зі Стимболом. Стимбол, хвилюючись, чекав рішення. В той час з кущів явилася могутня постать Тарзана.